

مطالبات رهبری از دستگاه قضا

مبانی فقهی و اصولی بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی)
در سیار سه لان دستگاه قضایی

گردآوری و تدوین:
سید محمدعلی منجمی

۱۳۹۶

سرشناسه	: خامنه‌ای، سیدعلی، ۱۳۱۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: مطالبات رهبری از دستگاه قضا: مبانی نظری و عملی بیانات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در دیدار مسئولان دستگاه قضایی/ [گردآورنده] سیدمحمدعلی منجمی.
مشخصات نشر	: تهران: سخنوران، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۷ ص.
شابک	: 978-600-383-882-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
عنوان دیگر	: مبانی نظری و عملی بیانات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در دیدار مسئولان دستگاه قضایی.
موضوع	: خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- نظریه درباره قوه قضائیه - پیام‌ها و سخنرانی‌ها
موضوع	: قوه قضائیه - ایران
شناسه افزوده	: منجمی، سیدمحمدعلی، ۱۳۴۲ - گردآورنده
رده بندی کنگره	: DSR ۱۶۹۲ ۱۳۹۵ ۹مق/
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۸۴۴۰۹۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۲۹۴۵۵۸

مطالبات رهبری از دستگاه قضا

مبانی نظری و عملی بیانات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در دیدار مسئولان دستگاه قضایی

گردآوری و تدوین: سیدمحمدعلی منجمی

ناشر: سخنوران

صفحه‌آرایی و طراحی جلد: سخنوران

سال و نوبت چاپ: ۱۳۹۵ - اول

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۸۳-۸۸۲-۶

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

کلیه حقوق این اثر محفوظ می‌باشد.

تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر شمالی، بعد از فرصت، شماره ۱۴۰۷

تلفن: ۶۶۴۷۶۳۰۶ - ۰۹۱۹۳۶۱۶۶۱۳ (svnpub@gmail.com)

پیشگفتار

«ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ»

حمد و سپاس خداوند بلند مرتبه را که حیات ما در شریعتی الهی قرار گرفت؛ و با درک ولایت دریافتیم بالاترین و بهترین نعمت از آن ماست. به آستانِ خداوندِ عظیم‌الشان سر به سجده می‌ساییم، و از الطاف او به بزرگوار باد می‌کنیم که سرزمینی را سکنی ما مقرر فرمود که در انوار انقلاب بزرگ مردی از سلاله پاک پیامبر رحمت، خویش را بازشناسیم و در ساحل امواج پرخروش نهضتی حسینی با چشم‌اندازی هدوی رشد و رویش یابیم. لطف و رافت الهی را مدح می‌گوییم که نعمت زیستن و تنفس در فضای عطرآگین اندیشه‌های پرچمداری از میدان علم و عمل، از تبارِ عالمان ربّانی، اندیشمندی با بیش از یک قرن، مقام معظم رهبری حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) را به ما عنایت فرمود.

رهنمودهای مقام معظم رهبری حقیقتاً نعمتی است فزاینده و بی‌پایان، که پس از غور در آن، ارزش و قیمت آن، نمایان‌تر و احتیاج مبرم جامعه به چنین اندیشه‌ای مشهود می‌شود. رهنمودهای حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) همچون موجی است، نه هر چه از پیدایش آن می‌گذرد جوش و خروش بیشتری می‌یابد، و در عین قوت و قدرت مضاعف، دامنه حرکت‌آفرینی آن گسترش می‌یابد. عمل نکردن به این بزرگ‌ترین رهنمودها، جفایی نابخشودنی است. قوت و غنای رهنمودهای رهبری و نیاز و عطش جامعه به معارف ناب اسلامی ما را بر این داشت تا به گردآوری بیانات مقام معظم رهبری دست برآریم.

به یقین رهنمودهای مقام معظم رهبری مهم‌ترین متن علمی است، که استفاده صحیح از آن موجب شکوفایی جامعه و رفع مشکلات خواهد شد. اگر امروز شاهدیم که از رهنمودهای

ایشان، آن اثر متوقع استیفاء نمی‌شود، به خاطر کم‌توجه بودن به این گنج گران بهاست. برای پیشرفت و سعادت کشور، جز اینکه خویشتن خویش را به این معجون حیات بخش زنده نماییم راهی دیگر نیست.

رهنمودهای مقام معظم رهبری انعکاس فریادهای سکان‌دار کشتی انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی (ره) است که در مقام نظر و عمل بر تحقق آرمان اسلامی همت نهاده و پیام آن را بر اهل عمل منادی است. بر این اساس با مدد از بیانات مقام معظم رهبری به عنوان مفسری حقیقی بر اندیشه‌های رهبر کبیر انقلاب، جرعه‌ای از بیانات عالی ایشان با کمال امانت‌داری گردآوری و در دسترس عموم قرار داده شده است.

از آنجا که یکی از مهم‌ترین شئون حکومت اسلامی برپا داشتن حق و احقاق حق صاحبان حقوق، دفع باطل و طرد باطل‌گرایان، و در نهایت اجرای احکام و حدود الهی است و این مقصود جز با وجود دستگاه قضائی مستقل و عدالت‌محور و مقتدر و قاطع و استوار، که با کمال دقت و احتیاط و پرهیز از لغزش، اندیشه‌ها را از اجرای مقررات الهی باشد قابل حصول نیست؛ به همین دلیل در اسلام کمتر چیزی مانند مسئله قضا مورد توجه بوده است؛ زیرا جان و مال و حیثیت و ناموس مردم، همه در زیر نفوذ آن قرار دارد و بار سنگین تامین امنیت نفوس، اموال، آبرو، عزت جامعه بر عهده آن است. بر این اساس مقام معظم رهبری، قوه قضائیه را در اسلام جزء طراز اول مراکز با اهمیت اداری و حتی حساس‌ترین مکان نظام دانسته‌اند و به وجوب کفایی تصدی امر قضاوت (اجتهاد یا تقلید) فتوا داده‌اند و بر این خودداری واجدان شرایط را از خدمت در دستگاه قضائی جاز نشمرده‌اند. به نظر مقام معظم رهبری، قوه قضائیه ملجاء و پناهگاه مردم ستم‌دیده است، و از اهمیتی برخوردار می‌باشد که اگر مطابق با تعالیم اسلامی - انسانی رفتار کند می‌تواند نجات‌بخش و حلال بسیاری از مشکلات کشور باشد. و این امر در صورتی تحقق خواهد یافت که مردم، معیشت و حیثیت خود را از گزند آسیب در امان ببینند.

مقام معظم رهبری با توجه به نیاز سنجی اجتماعی در مسئله قضا، غیر از مباحث عدالت‌محور بودن قوه قضائیه که در جای خود لازم و ضروری است، به مسئله نقش دستگاه قضا در اندیشه و زندگی عملی انسان توجه نموده‌اند. ایشان با اشاره بر اقتدار، استقلال، کادرسازی، مبارزه با فساد و تبعیض و... دستگاه قضائی، در پی سلامت جامعه و حکومت اسلامی هستند، زیرا ایشان معتقدند سلامت دستگاه قضائی، سلامت حکومت اسلامی را تضمین می‌نماید.

اهمیت تبیین موضوع مذکور و چارچوب‌های نظری و عملی آن، از این جهت است که اگر ایران اسلامی به عنوان ام‌القرای جهان اسلام بتواند سلامت دستگاه قضائی را در جامعه تحقق بخشد، و سیر دشوار تعالی اسلامی را با سربلندی طی کند، الگوی نوینی از جامعه پیشرفته و متعالی دینی به جهانیان عرضه خواهد کرد. اگر احکام و دستورات اسلامی و حیات طیبیه قرآنی در ایران اسلامی پیاده و اجرا گردد، دیگر جایی برای مکاتب و ایسم‌های ساخته و پرداخته غرب باقی نمی‌ماند؛ آنگاه اشتیاق و اقبال ملت‌های جهان نسبت به حکومت متعالی اسلامی به وضوح دیده خواهد شد. امروز در دنیای بی‌عدالتی و قدرت‌های لیبرالیست مدعی، حقیقتاً تنها عاملی که می‌تواند تمام بد اط جهان غرب را برچیند عمل به رهنمودهای رهبری است؛ مجموعه‌ای که در پیش دارید گم‌کنیکی است که در راستای تحقق این آرمان بلند برداشته شده است.

کتاب حاضر مجموعه‌ای است از تمام بیانات منتشر شده رهبر معظم انقلاب اسلامی، پیرامون دیدار با مسئولان دستگاه قضائی در دوران رهبری ایشان، که با نگاهی موشکافانه بدان پرداخته شده است؛ نگارنده بر آن بوده است که حق تمامی رهنمودهای عملی و نظری رهبر فرزانه انقلاب در مقام شناخت و تبیین ادا گردد. چنانچه با نگاهی گذرا به سرفصل‌های مطالبی که در این کتاب آورده شده است بنمایم، خواهیم یافت که تحقق آرمان دستگاه قضائی اسلامی، بدون عزم همگان چه قضات، چه قضات عالی و بدون انجام وظائف هر کدام از آنها میسر نخواهد شد، و چنانچه نگاهی جامع به این مآله نداشته باشیم، از تحقق کامل آن محروم خواهیم ماند.

وجه تمایز اثر حاضر با سایر آثار تدوین شده در زمینه دستگاه قضائی کشور از دو جهت است: نخست: ویژگی‌های محتوایی.

دوم: ویژگی‌های ظاهری که تعدداً مدتظر قرار گرفته است.

به طور خلاصه مهم‌ترین ویژگی‌های این کتاب را می‌توان چنین بر شمرد:

- در تدوین این اثر، ارائه یک طبقه‌بندی منظم و منطقی و با جامعیت نسبی، پیرامون مسائل مربوط دستگاه قضا در حوزه نظر و عمل، مدتظر بوده است. در لوای وسعت نظر در انتخاب بیانات رهبر انقلاب پیرامون مبحث مذکور، که در عین پابندی به چارچوب‌های پذیرفته شده و رایج در این مبحث به کار رفته است، سعی بر آن بوده که تا هیچ‌یک از مطالبی که به نحوی ممکن است به این مقوله مربوط باشد، از تیررس کنکاش موشکافانه به دور نماند.

• جست‌جو برای انتخاب سخنان رهبر فرزانه انقلاب پیرامون این موضوع، یک جست‌جو ماشینی (جست‌جو کلید واژه توسط رایانه) نبوده است، بلکه یک جست‌جو اصطلاحاً چشمی بوده و با مطالعه تمامی سخنان و پیام‌های منتشر شده مقام معظم رهبری، در دوران رهبری (تا پایان تیر ماه ۱۳۹۵) مطالب گزینش شده است؛ اگر چه تنها منبع تدوین اثر، سخنان حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) رهبر فرزانه انقلاب بوده است، لکن بنابراین بوده که در چارچوب این سخنان، یک نگاه کاملاً جزء محور حاکم باشد تا اجزاء اساسی و کلیدی بیانات ایشان به ریزترین و تفصیلی‌ترین حالت ممکن تقسیم بندی شود؛ تعدد عناوین و سر فصل‌ها و همچنین تنوع آنها، انعکاس همین نکته نظر است.

• برای هر یک از قطعات منتخب عنوانی را برگزیده‌ایم، که عین عبارت حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) نیست، در عین حال سعی شده است از مطالب داخل هر قطعه برگرفته شده، بنابراین نمی‌توان این جملات انتخابی را به مقام معظم رهبری نسبت داد و لازم است محققان نقل مطالب آن دقت لازم می‌دول فرمایند.

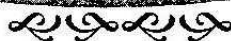
• اصولاً کتاب‌های که در زمینه سخنرانی‌های مقام معظم رهبری با محوریت و موضوعیت قوه قضائیه نگارش شده است، ناظر به مصادیق و مفاهیم خاص، همچون شاخص‌های عدالت و بی‌عدالتی و آثارهای عملی در جهت تحقق عدالت مطرح شده است. اثر فوق طبقه‌بندی جامعی از تمامی بیانات و پیام‌های منتشر شده مقام معظم رهبری در زمینه دستگاه قضا از آثار رهبری معظم‌له _ سال ۱۳۶۸ تا پایان تیر ۱۳۹۵ _ می‌باشد. نگاه تدوین‌کننده چنین بوده است که با یک طبقه‌بندی جامع و منطقی و با توجه به همه ابعاد قوه قضائیه، کتاب حاضر مجموعه مرجعی در زمینه مذکور تبدیل گردد.

در پایان لازم است از تمامی اشخاصی که در پدید آمدن این اثر تلاش ناصانه خویش را نثار نموده‌اند تشکر نماییم، و اجر همه آنها را از ایزد منان طلب نماییم.

به امید تعجیل در فرج یگانه موعود عدالت و توفیق همه ما به برپایی دولت کریمه او.

سید محمد علی منجمی

تابستان ۱۳۹۵

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	ز
۱۳۶۸/۰۴/۰۷ ■ بیانات در مراسم بخت مسئولان دستگاه قضائی.....	۱۷
سلامت قوه قضائیه، سلامت جامعه.....	۱۷
یشرفت روزافزون دستگاه قضا.....	۱۸
حاکمیت ارزش‌های اسلامی.....	۱۸
۱۳۶۸/۰۶/۲۰ ■ بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضائی.....	۲۱
اقامه قسط و عدل.....	۲۱
سلامت دستگاه قضا.....	۲۳
سلامت قضات.....	۲۳
استقلال قوه قضائیه.....	۲۵
قانون‌گرایی در قوه قضائیه.....	۲۶
همدلی و همکاری بین مسئولین.....	۲۷
جذاب بودن قوه قضائیه.....	۲۸
تحقیق قضایی و کشف جرم.....	۲۸
اولویت بندی در رسیدگی به امور.....	۲۹
۱۳۶۹/۰۴/۰۴ ■ بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضائی.....	۳۱
دستگاه قضا پناهگاه مظلومین.....	۳۱
پرهیز از دنیا طلبی.....	۳۲

- ۳۳..... گرایش سیاسی در دستگاه قضا
- ۳۳..... اتقان و سرعت در رسیدگی

۱۳۷۰/۰۴/۰۵ ■ بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضائی..... ۳۵

- ۳۶..... دستگاه قضا معیار سلامت وضع عمومی جامعه
- ۳۷..... اصلاح و تحول در دستگاه قضائی
- ۳۸..... مقایسه دستگاه قضائی طاغوت با قوه قضائیه
- ۳۹..... سرعت عمل در دستگاه قضائی

۱۳۷۱/۱۰/۲۳ ■ بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضائی..... ۴۱

- ۴۱..... دوری از مصداق قضا در روایات
- ۴۲..... تصحیح قضا و تصحیح نظام قضائی
- ۴۳..... نظارت و مراقبت رفتار قضات
- ۴۳..... خودکفائی قوه قضائیه
- ۴۴..... خدایعلی در دستگاه قضائی
- ۴۴..... پیشگیری از وقوع جرم
- ۴۵..... ایجاد حس امید و آرامش در مردم
- ۴۶..... الگو برداری از عدل امیرالمومنین (ع)
- ۴۷..... اجرای حدود الهی، استقرار عدالت
- ۴۷..... حمایت از مستضعفین
- ۴۸..... حجت علم قاضی در قضاوت
- ۵۰..... تخلف در دستگاه قضا
- ۵۱..... حمایت از حقوق بشر در قوه قضائیه

۱۳۷۴/۰۴/۰۷ ■ بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضائی..... ۵۳

- ۵۳..... عملکرد اسلامی دستگاه قضا
- ۵۴..... تبیین حق در دستگاه قضا
- ۵۶..... ایستادگی در برابر باطل
- ۵۷..... ارتباط و نظارت دستگاه قضائی بر دستگاه‌های دولتی
- ۵۷..... مبارزه با تخلف و ناحق
- ۵۸..... انطباق دستگاه قضا با قوه قضائیه مطلوب اسلامی
- ۵۸..... نخبه‌پروری در قوه قضائیه

روح باطل ستیزی در قوه قضائیه ۵۹

۱۳۷۷/۰۴/۰۷ ■ بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضائی ۶۱

تضعیف کردن قوه قضائیه ۶۱

ضعف های قوه قضائیه ۶۲

اجرای عدالت اقتصادی در جامعه ۶۳

۱۳۷۸/۰۴/۰۷ ■ بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضائی ۶۷

تبلیغات دشمن بر علیه قوه قضائیه ۶۷

عامل ارزیابی عمل کرد قوه قضائیه ۶۸

شرع، اساس قضا ۶۸

۱۳۷۹/۰۴/۰۷ ■ بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضائی ۷۱

جلوگیری از پیدایش ورشکستگی و ظلم ۷۱

انتظارات از دستگاه قضائی ۷۲

تفاوت مسئولان حکومتی با احاد مردم در اجرای فرائض ۷۲

رسالت دستگاه قضائی ۷۳

مقابله با مجرمان و ظالمان دستگاه حکومتی ۷۳

۱۳۸۰/۰۴/۰۷ ■ بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضائی ۷۵

وظیفه اساسی دستگاه قضائی ۷۵

تبیین عدالت در دستگاه قضائی ۷۶

مخالفین و ناراضی های احکام قضائی ۷۸

بی تاثیر بودن فشارها در احکام قضات ۷۸

رسیدن به قضای اسلامی در دستگاه قضائی ۷۹

۱۳۸۱/۰۴/۰۵ ■ بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضائی ۸۱

نقش قوه قضائیه در رسیدن به اهداف اسلامی ۸۱

وابستگی تمامیت نظام به قوه قضائیه ۸۲

تضعیف قوه قضائیه به وسیله منتقدان عیب جو ۸۳

قاضی از دیدگاه اسلام ۸۴

اصدار احکام مستدل دادگاه ۸۵

جلوگیری از نفوذ سرمایه داران در بنده دستگاه قضائی ۸۵

- تعامل دستگاه قضائی با دیگر قوا ۸۶
- در نظر گرفتن حق و حقیقت در رسیدگی به جرائم ۸۶

۱۳۸۲/۰۴/۰۷ ■ بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضائی ۸۹

- رسیدگی قاطعانه قوه قضائیه با در نظر گرفتن رضایت الهی ۸۹
- اطلاع رسانی به افکار عمومی ۹۲
- قانون مداری و اقتدار ۹۲
- طرح قوه قضائیه صدر صد اسلامی ۹۴
- امنیت قضائی ۹۴

۱۳۸۳/۰۴/۰۷ ■ بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضائی ۹۷

- انتظارات قانون اساسی: قوه قضائیه ۹۷
- نقطه قوت قوه قضائیه ۹۸
- عرصه دادگاه، عرصه عدالت ۹۸
- قوه قضائیه بازوی توانمند حکومت اسلامی ۹۹
- دستگاه‌های تدارک‌چی قوه قضائیه ۱۰۰
- اجرای عدالت برای محکومان ۱۰۰

۱۳۸۴/۰۴/۰۷ ■ بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضائی ۱۰۳

- پرورش عناصر فعال در قوه قضائیه ۱۰۴
- استقبال قوه قضائیه از هر گونه نظارت ۱۰۴

۱۳۸۶/۰۴/۰۷ ■ بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضائی ۱۰۷

- نقش دستگاه قضائی در مسئله امنیت ۱۰۷
- دستاوردهای قوه قضائیه ۱۰۹
- هماهنگی و همدلی بین قوای سه‌گانه ۱۰۹

۱۳۸۷/۰۴/۰۵ ■ بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضائی ۱۱۱

- استمرار برای رسیدن به دستگاه قضائی نظام اسلامی ۱۱۱
- غایت مطلوب برای قوه قضائیه ۱۱۲
- برخورد دستگاه قضائی با مفاسد اقتصادی ۱۱۳
- اتقان احکام دادگاه و نقض‌های مکرر محاکم عالی ۱۱۴
- زندان، آموزشگاه نیکی‌ها ۱۱۴

- ۱۱۵..... استفاده از تمام ظرفیت‌های دستگاه قضایی
- ۱۱۵..... تعقیب مقاصد اقتصادی
- ۱۱۷..... **بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضایی ۱۳۸۸/۰۴/۰۷**
- ۱۱۷..... معیار عدالت در قوه قضائیه
- ۱۲۱..... **بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضایی ۱۳۸۹/۰۴/۰۷**
- ۱۲۱..... کاشت امید و ادخواهی در دل مردم
- ۱۲۲..... ساختار دیوانی و نیروی انسانی قوه قضائیه
- ۱۲۳..... عدم دخالت حب و بغض و جریانات سیاسی
- ۱۲۴..... حمایت تمام قوا از قوه قضائیه
- ۱۲۵..... **بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضایی ۱۳۹۰/۰۴/۰۶**
- ۱۲۵..... قدرت و اقتدار دستگاه قضایی
- ۱۲۶..... شیوه اکتساب اعتماد مردم به دستگاه قضایی
- ۱۲۸..... افشای متهمان قبل از اعلام مجرمیت
- ۱۳۱..... **بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضایی ۱۳۹۱/۰۴/۰۷**
- ۱۳۱..... ارتقاء قوه قضائیه
- ۱۳۲..... برنامه جامع دستگاه قضایی
- ۱۳۳..... سهل‌گیری و سهل‌انگاری قضات در احکام قضایی
- ۱۳۴..... مسئله زندان و بازداشت موقت
- ۱۳۵..... حیثیت و آبروی متهمان و مجرمان
- ۱۳۵..... کادر سازی برای مناصب مدیریتی
- ۱۳۷..... **بیانات در دیدار مسئولان دستگاه قضایی ۱۳۹۲/۰۴/۰۵**
- ۱۳۷..... سلامت و کارآمدی دستگاه قضایی
- ۱۳۹..... فهرست آیات
- ۱۴۳..... فهرست روایات و احادیث
- ۱۴۵..... فهرست مأخذ